GENERALINIO ADVOKATO
NILS WAHL IŠVADA,
pateikta 2015 m. kovo 26 d.[1]

Byla C-597/13 P

Total SA
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas — Konkurencija — Karteliai — Europos ekonominės erdvės parafino vaško rinka ir Vokietijos parafino šlamo rinka — Kainų nustatymas ir rinkų pasidalijimas — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas konkurencijos taisyklių pažeidimas — Patronuojančiajai bendrovei visiškai priklausančios dukterinės bendrovės padarytas pažeidimas — Patronuojančiosios bendrovės dukterinei bendrovei daromos lemiamos įtakos prezumpcija — Patronuojančiosios bendrovės atsakomybė, kylanti tik dėl dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo — Dukterinei bendrovei skirto sprendimo padariniai patronuojančiosios bendrovės teisinei padėčiai“

I – Įžanga

1. Šioje byloje nagrinėjamas apeliacinis skundas, pateiktas dėl 2013 m. rugsėjo 13 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo *Total / Komisija*[2].

2. Visų pirma šioje byloje Teisingumo Teismo prašoma apibrėžti dukterinei bendrovei skirto sprendimo[3] padarinius patronuojančiosios bendrovės teisinei padėčiai, kai patronuojančiosios bendrovės atsakomybė kyla tik dėl jos dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo. Manau, jog šiuo atveju reikia pabrėžti, kad, remiantis SESV 266 straipsnio pirma pastraipa[4], pirmiausia Europos Komisija turi imtis priemonių dėl Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimų. Taigi, be tam tikrų patikslinimų, susijusių su šios pareigos vykdyti apimtimi, kai ieškinį pareiškia teisės subjektas, iš kurio priteista bendrai ir solidariai su kitais subjektais sumokėti baudą, Teisingumo Teismo prašoma, atsižvelgiant į Sprendimą *Komisija / Tomkins*[5], pateikti tam tikrus paaiškinimus dėl teismo įsikišimo apimties ir ribų, kai tuo pačiu metu pareikšdami ieškinius į jį kreipiasi už Sąjungos konkurencijos teisės taisyklių pažeidimą solidariai nubausti subjektai.

3. Be to, Teisingumo Teismo prašoma nuspręsti ir dėl patronuojančiosios bendrovės pateiktų įrodymų ir argumentų, kuriais siekiama paneigti lemiamos įtakos dukterinės bendrovės elgesiui darymo prezumpciją, atmetimo motyvų teisminės kontrolės apimties.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — T-548/08, EU:T:2013:434; toliau – skundžiamas sprendimas.

3 — Šiuo atveju tai yra sprendimas, priimtas tą pačią dieną kaip byloje *Total Raffinage Marketing / Komisija* skundžiamas sprendimas (T-566/08, EU:T:2013:423).

4 — Pagal šią nuostatą „[i]nstitucija <...>, kurio[s] aktas buvo paskelbtas negaliojančiu <...>, privalo imtis būtinų priemonių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimui įvykdyti“.

5 — C-286/11 P, EU:C:2013:29.

II – **Bylos aplinkybės**

4. Bendrasis Teismas apibendrino bylos aplinkybes ir ginčijamo sprendimo turinį skundžiamo sprendimo 1–16 punktuose, kur galima rasti išsamesnės informacijos.

5. Šiam apeliaciniam skundui išnagrinėti apsiribosiu tik tuo, kas priminta toliau.

6. 2008 m. spalio 1 d. Sprendimu C(2008) 5476 *final* dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.181 – Žvakių vaškas) (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija konstatavo, kad apeliantė ir jai beveik visiškai priklausanti dukterinė bendrovė *Total France SA* (toliau – *Total France*) kartu su kitomis įmonėmis pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3) 53 straipsnio 1 dalį, nes dalyvavo Europos ekonominėje erdvėje (EEE) veikusiame parafino vaško ir Vokietijos rinkoje veikusiame parafino šlamo kartelyje. Apeliantė *Total SA* (toliau – *Total*) ir jos dukterinė bendrovė *Total France* nurodytos tarp ginčijamo sprendimo adresačių.

7. Anot Komisijos, *Total France* darbuotojai visą pažeidimo laikotarpį tiesiogiai dalyvavo darant pažeidimą. Todėl Komisija *Total France* pripažino atsakinga už dalyvavimą kartelyje (ginčijamo sprendimo 555 ir 556 konstatuojamosios dalys). Be to, nuo 1990 m. iki pažeidimo pabaigos daugiau nei 98 % *Total France* kapitalo tiesiogiai ar netiesiogiai valdė *Total*. Komisija nusprendė, kad šiuo pagrindu galima preziumuoti, jog *Total* darė lemiamą įtaką *Total France* elgesiui, nes abi bendrovės priklausė tai pačiai įmonei (ginčijamo sprendimo 557–559 konstatuojamosios dalys).

8. Šiuo atveju skirtų baudų dydis apskaičiuotas remiantis pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairėmis[6], galiojusiomis pranešimo apie kaltinimus pateikimo momentu.

9. Pagal šias gaires Komisija apeliantei ir jos dukterinei bendrovei skyrė baudą, kurios visa suma sudarė 128 163 000 EUR (ginčijamo sprendimo 785 konstatuojamoji dalis).

10. Ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nustatyta:

„1 straipsnis

Šios įmonės pažeidė [EB] 81 straipsnio 1 dalį ir nuo 1994 m. sausio 1 d. EEE susitarimo 53 straipsnį, nes per nurodytus laikotarpius dalyvavo sudarant tęstinį susitarimą ir (arba) atliko suderintus veiksmus bendrosios rinkos, o nuo 1994 m. sausio 1 d. ir EEE parafino vaško sektoriuje:

<…>

Total France <…>: nuo 1992 m. rugsėjo 3 d. iki 2005 m. balandžio 28 d. ir

[*Total*]: nuo 1992 m. rugsėjo 3 d. iki 2005 m. balandžio 28 d.

Šių įmonių pažeidimas susijęs ir su Vokietijos rinkoje galutiniams klientams parduotu parafino šlamu per nurodytus laikotarpius:

<…>

Total France <…>: nuo 1997 m. spalio 30 d. iki 2004 m. gegužės 12 d. ir

6 — OL C 210, 2006, p. 2; toliau – 2006 m. gairės.

[*Total*]: nuo 1997 m. spalio 30 d. iki 2004 m. gegužės 12 d.

2 straipsnis

Už 1 straipsnyje nurodytus pažeidimus skiriamos tokios baudos:

<…>

Total France <…> bendrai ir solidariai su [*Total*]: 128 163 000 EUR.

<…>“

III – **Skundžiamas sprendimas ir byloje T-566/08 priimtas Sprendimas *Total Raffinage Marketing / Komisija***

11. 2008 m. gruodžio 16 d. Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarijoje apeliantė dėl ginčijamo sprendimo pateikė ieškinį, jame nurodė iš viso devynis ieškinio pagrindus. Pirmieji septyni ieškinio pagrindai buvo nurodyti siekiant pagrįsti reikalavimus dėl ginčijamo sprendimo, kiek jis su ja susijęs, panaikinimo, iš esmės dėl to, kad jos dukterinės bendrovės *Total France* neteisėti veiksmai negalėjo būti jai inkriminuoti. Dviem paskutiniais ieškinio pagrindais, kuriuose pateikti subsidiarūs reikalavimai, siekta, kad būtų panaikinta ar sumažinta apeliantei skirta bauda.

12. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visus pateiktus ieškinio pagrindus, todėl ir visą ieškinį. Konkrečiai dėl prašymo pakeisti baudos dydį skundžiamo sprendimo 224 punkte Bendrasis Teismas nusprendė taip:

„Kiek tai susiję su naudojimusi neribota jurisdikcija, Bendrasis Teismas nusprendžia, kad ieškovė visai neįrodė, jog [ginčijamame] sprendime padaryta klaida ar pažeidimas, pagrindžiantys jai skirtos baudos panaikinimą ar jos sumažinimą. Be to, Teismas mano, kad, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, visų pirma ieškovės padaryto pažeidimo sunkumą ir trukmę, jai skirta tinkamo dydžio bauda.“

13. Tą pačią dieną priimtame skundžiamame Sprendime *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423) Bendrasis Teismas atmetė visus ieškinio pagrindus, išskyrus aštuntąjį, susijusį su 2006 m. gairių 24 punkte nustatyto apskaičiavimo metodo neteisėtumu. Bendrasis Teismas nusprendė, kad nustatydama dauginimo koeficientą, kuris atspindi *Total France* dalyvavimo darant pažeidimą trukmę, Komisija pažeidė proporcingumo ir vienodo požiūrio principus, nes 7 mėnesių ir 28 dienų dalyvavimo laikotarpį (kiek tai susiję su parafino vašku) ir 6 mėnesių ir 12 dienų dalyvavimo laikotarpį (kiek tai susiję su parafino šlamu) prilygino ištisiems metams. Todėl Bendrasis Teismas sumažino visą apeliantei skirtą baudą nuo 128 163 000 EUR iki 125 459 842 EUR.

IV – **Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai**

14. Apeliaciniu skundu *Total* Teisingumo Teismo prašo:

— pagrindiniai reikalavimai:

  — panaikinti skundžiamą sprendimą,

  — tenkinti jos reikalavimus, pateiktus Bendrajame Teisme bylą nagrinėjant pirmojoje instancijoje,

  — todėl panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su *Total*,

— nepatenkinus pagrindinių reikalavimų, pasinaudoti savo kompetencija pakeisti baudos dydį ir sumažinti jai skirtą baudą ir

— bet kuriuo atveju priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant patirtas bylą nagrinėjant Bendrajame Teisme.

15. Komisija prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas, įskaitant patirtas bylą nagrinėjant Bendrajame Teisme.

16. Šalys atitinkamą savo poziciją raštu ir žodžiu išdėstė per 2015 m. sausio 15 d. posėdį.

V – **Apeliacinio skundo analizė**

17. Apeliacinis skundas grindžiamas trimis pagrindiniais apeliacinio skundo pagrindais dėl panaikinimo ir trimis papildomais apeliacinio skundo pagrindais dėl *Total* skirtos baudos dydžio pakeitimo.

18. Komisijos nuomone, keli iš pateiktų apeliacinio skundo pagrindų nepriimtini ir bet kuriuo atveju nė vienas iš tų pagrindų nėra pagrįstas.

19. Reikia konstatuoti, kad tam tikri apeliacinio skundo pagrindai labai sutampa, todėl kai kurie iš jų bus nagrinėjami kartu.

20. Iš tikrųjų šiame apeliaciniame skunde apeliantės pateikiamais argumentais iš esmės siekiama nepritarti Bendrajam Teismui pirmiausia dėl to, kad (man atrodo, jog tai pagrindinis argumentas) šis teismas nesumažino jai skirtos baudos, nors buvo nuspręsta ją sumažinti jos dukterinei bendrovei, o šiuo atveju apeliantės atsakomybė kyla tik dėl dukterinės bendrovės, kuri vienintelė tiesiogiai dalyvavo darant pažeidimą, atsakomybės (konkrečiai žr. apeliacinio skundo pirmąjį ir trečiąjį pagrindus) ir dėl to, kad Bendrasis Teismas neįvykdė įrodymų, pateiktų siekiant paneigti jai taikytą „faktinio lemiamos įtakos darymo prezumpciją“, tyrimo kontrolės pareigos.

21. Šiuo atveju manau, kad šio apeliacinio skundo analizę tikslinga pradėti nuo pirmojo ir trečiojo pagrindų bendro nagrinėjimo.

A – *Dėl apeliacinio skundo pirmojo ir trečiojo pagrindų*

1. Šalių argumentai

22. Apeliacinio skundo pirmajame pagrinde *Total* teigia, kad skundžiamo sprendimo 224 punkte Bendrasis Teismas, nepaisydamas jos atsakomybės už nagrinėjamą pažeidimą visiškai išvestinio pobūdžio, nepasinaudojo kompetencija pakeisti baudą, kad jos naudai būtų atsižvelgta į klaidą, padarytą nustatant jos dukterinės bendrovės dalyvavimo darant tą pažeidimą trukmę. Sprendimu *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423) sumažintos solidariai skirtos baudos ir pradinės baudos skirtumas, t. y. 2 704 158 EUR yra „neteisėta bauda“, nes nenustatytas joks teisinis pagrindas ir ją apeliantė turi sumokėti viena. *Total* nuomone, pažeistas rungimosi principas, nes Sprendimu *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423) pakeista atsakomybės rūšis, o vykstant procesui ji visai neturėjo galimybės pateikti savo pastabų šiuo klausimu.

23. Apeliacinio skundo trečiajame pagrinde *Total* tvirtina, kad Bendrasis Teismas ne tik jai nustatė neteisėtą baudą pažeisdamas rungimosi principą, bet ir pažeidė Sąjungos teisę dėl kelių aspektų.

24. Pirma, *Total* mano, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, susijusią su įgaliojimų pakeisti baudą apimtimi. Ji tvirtina, kad pagal Reglamento (EB) 1/2003 31 straipsnį[7] Bendrasis Teismas turi teisę tik „panaikinti, sumažinti ar padidinti <...> baudą“, o ne, kaip padarė šiuo atveju, pakeisti solidarios ir bendros atsakomybės pobūdį ir jos lemiamą baudą, skirtą vieną įmonę sudarantiems subjektams, nebent vykdydamas teisėtumo kontrolę konstatuoja, kad dėl šio aspekto padaryta vertinimo klaida.

25. Antra, apeliantė teigia, kad pripažinęs, jog teismas buvo įgaliotas naudodamasis neribota jurisdikcija „pakeisti“ jai skirtą baudą, nors ji tiesiogiai ir konkrečiai visai nedalyvavo darant pažeidimą, Bendrasis Teismas pažeidė tam tikrus teismui taikomus principus įgaliojimų pakeisti baudą srityje.

26. Pirmiausia *Total* teigia, kad tokiu atveju kyla klausimas, ar Bendrasis Teismas laikėsi teismų praktikos, susijusios su patronuojančiosios bendrovės solidaria atsakomybe už dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą, konkrečiai kalbant, Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

27. Toliau apeliantė teigia, kad kai Bendrasis Teismas nustatė trumpesnę pažeidimo trukmę, į kurią atsižvelgta apskaičiuojant baudą, tik dėl jos dukterinės bendrovės, pirma, jai ir dukterinei bendrovei ir, antra, jai ir kitoms už dalyvavimą darant tą patį pažeidimą nubaustoms įmonėms taikė nevienodą požiūrį. Apeliantės nuomone, tai, kad Bendrasis Teismas taikė skirtingus apskaičiavimo parametrus tapačiam elementui, nors tai objektyviai nepateisinama, pažeidžia bendrąjį nuoseklumo reikalavimą, kylantį iš vienodo požiūrio principo, kuris turi būti taikomas apskaičiuojant baudą.

28. Galiausiai apeliantė teigia, kad Sprendime *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423) Bendrojo Teismo nurodytas proporcingumo principo pažeidimas taikytinas ir *Total*. Kadangi *Total* skirta bauda nebuvo pakeista lygiai taip pat kaip jos dukterinei bendrovei, *Total* skirta bauda neproporcinga ir to nepateisina jokia objektyvi aplinkybė.

29. Iš esmės Komisija mano, jog reikia atmesti kaip nepagrįstą[8] apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą, kuris, jos nuomone, grindžiamas klaidinga prielaida, kad atmesdamas jos ieškinį Bendrasis Teismas pakeitė ar padidino jos atsakomybės apimtį. Maža to, šį pagrindą reikia pripažinti netinkamu, nes jis susijęs su sprendimu, priimtu susijusioje byloje, į kurią apeliantė galėjo pateikti prašymą įstoti. Be to, Komisija nurodo, jog teiginį, kad buvo pažeistas rungimosi principas dėl to, kad Bendrasis Teismas jai nepasiūlė pateikti nuomonės dėl numatomo jos dukterinei bendrovei skirtos baudos sumažinimo, paneigia Teisingumo Teismo Sprendimas *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29). Galiausiai ji tvirtina, kad dėl galimo Bendrojo Teismo padaryto proceso teisės, kaip antai rungimosi principo, pažeidimo šio teismo sprendimas gali būti panaikintas tik jeigu įrodyta, kad šis pažeidimas turėjo poveikį bylos baigčiai.

30. Kiek tai susiję su apeliacinio skundo trečiuoju pagrindu, Komisija mano, kad reikia atmesti visus pateiktus kaltinimus, grindžiamus būtent neteisingu Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29), kuriame Bendrajam Teismui visai nenustatyta pareiga veikti apeliantės pageidaujamu būdu, aiškinimu.

7 — 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205).

8 — Pažymėtina, kad atsiliepime į apeliacinį skundą Komisija paminėjo ir šio apeliacinio skundo pagrindo nepriimtinumą, bet galiausiai prie tokio vertinimo vėl grįžo triplike.

2. Vertinimas

31. Manau, jog nėra abejonių, kad kai viena iš solidariai nubaustų bendrovių sumoka visą už konkurencijos taisyklių pažeidimus Komisijos skirtą vieną baudą, jos nebegalima reikalauti sumokėti iš kito ar kitų atsakingų subjektų. Iš tikrųjų pasyvusis solidarumas reiškia, kad vienam iš nagrinėjamos prievolės bendraskolių ją įvykdžius, visiems kitiems bendraskoliams iš esmės išnyksta bet kokia teisinė pareiga sumokėti.

32. Taip pat, kai Europos Sąjungos teisme pareiškus ieškinį bauda sumažinama, manau, pakankamai akivaizdu, jog nėra teisinio pagrindo reikalauti, kad vienas iš solidarių bendraskolių sumokėtų didesnę, nei šio teismo nustatytą baudą.

33. Faktiškai atrodo, kad šią išvadą Komisija padarė remdamasi SESV 266 straipsnio pirma pastraipa, pagal kurią aktą priėmusi institucija privalo imtis visų būtinų priemonių dėl jo visiško ar dalinio pripažinimo negaliojančiu.

34. Taigi, nors įmonės, iš kurių bendrai ir solidariai priteista sumokėti baudą už Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimą, neabejotinai turi sumokėti ją visą, iš jų negali būti reikalaujama sumokėti didesnę sumą nei tą, kuri, pareiškus ieškinį ir sumažinus Komisijos sprendimu skirtą baudą, buvo galiausiai nustatyta. Kiek tai susiję su šia byla, jeigu patronuojančiosios bendrovės atsakomybė kyla tik dėl jos dukterinės bendrovės, kuri vienintelė konkrečiai pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytą kartelinių susitarimų draudimą, atsakomybės, be to, jeigu iš šių dviejų bendrovių priteista solidariai sumokėti baudą, Komisija negali reikalauti, kad patronuojančioji bendrovė sumokėtų baudą, kurios dydis viršija dukterinės bendrovės galiausiai mokėtiną baudos dydį.

35. Tačiau iš Komisijos praktikos nematyti, kad neabejotinai galima daryti tokią išvadą.

36. Komisijos nenoras imtis visų reikiamų priemonių dėl sprendimų, kuriais sumažintos susijusiems subjektams skirtos baudos, o jį patvirtina apeliacinis skundas, pateiktas byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29), atrodo, kaip matyti ir iš šios bylos, išlieka. Iš tikrųjų Teisingumo Teismo vėl prašoma nustatyti, kiek ir kokiomis sąlygomis patronuojančioji bendrovė, pripažinta atsakinga tik už jos dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą, gali turėti naudos iš palankaus dukterinės bendrovės pareikšto ieškinio nagrinėjimo rezultato, t. y. kai Bendrasis Teismas nusprendžia sumažinti baudą. Ypač prašoma nuspręsti, ar tai yra ne tik Sąjungos teismo teisė, bet ir jam šiuo klausimu nustatyta pareiga.

37. Tikriausiai toks nenoras išlieka dėl Teisingumo Teismo taikyto požiūrio skirtumų.

38. Šiuo klausimu Sprendime *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) Teisingumo Teismas patvirtino požiūrį, kad buvo situacijų, kai patronuojančiosios bendrovės atsakomybę buvo galima pripažinti kylančia tik dėl dukterinės bendrovės atsakomybės [9]. Beje, atrodo, kad Teisingumo Teismas netiesiogiai patvirtino taisyklę, nustatytą Bendrojo Teismo sprendimo *Tomkins / Komisija* [10] 38 punkte, pagal kurią jeigu patronuojančioji bendrovė pripažinta atsakinga už pažeidimą vien dėl to, kad jos dukterinė bendrovė dalyvavo kartelyje, jos atsakomybė negali viršyti dukterinės bendrovės atsakomybės [11].

9 — Šio sprendimo 43 punktas.

10 — Sprendimas *Tomkins / Komisija* (T-382/06, EU:T:2011:112, 38 punktas).

11 — Mano nuomone, tokia išvada išplaukia iš Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) 37 punkto, pagal kurį „[Komisijos pateiktų] argumentų nepakanka, kad būtų galima suabejoti Bendrojo Teismo išvadomis skundžiamo sprendimo 38 punkte“.

39. Byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Areva ir kt. / Komisija*[12], Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad jeigu patronuojančiųjų bendrovių atsakomybė už SESV 101 straipsnio pažeidimą kyla vien dėl dukterinės bendrovės, kuri joms paeiliui priklausė, atsakomybės, visa patronuojančiosioms bendrovėms skirtų baudų suma negali viršyti tai dukterinei bendrovei skirtos baudos dydžio.

40. Tačiau atrodo, kad šios išvados nepaisyta kitose bylose, konkrečiai bylose, susijusiose su vadinamuoju „pramoninių maišų“ karteliu. Byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Kendrion / Komisija*[13], Teisingumo Teismo buvo prašoma nuspręsti būtent dėl Bendrajame Teisme pateikto ir jo atmesto argumento, kad solidariosios atsakomybės sąvoka, kuri būtina siekiant užtikrinti visišką baudos sumokėjimą, reiškia, kad patronuojančioji bendrovė gali būti pripažinta atsakinga tik už dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą[14] (žr. sprendimo 53 punktą).

41. Teisingumo Teismas atmetė šį argumentą kaip nepagrįstą (žr. sprendimo 58 punktą), tačiau pažymėtina, kad tuo atveju, atrodo, buvo ginčijamasi veikiau dėl 10 % ribos baudoms pagal Reglamentą Nr. 1/2003, kai du atskiri juridiniai asmenys, kaip antai patronuojančioji bendrovė ir jos dukterinė bendrovė, nebesudaro vienos įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, taikytinumo (žr. sprendimo 57 punktą).

42. Sprendime *FLS Plast / Komisija*[15] Teisingumo Teismas taip pat atmetė apeliantės argumentus, kad Komisija negalėjo išieškoti iš paeiliui buvusių patronuojančiųjų bendrovių baudos, kuri yra didesnė nei dukterinei bendrovei skirta bauda[16]. Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad, „kalbant apie už konkurencijos taisyklių pažeidimą skirtos baudos sumokėjimą, dviejų vieną ekonominį vienetą sudarančių bendrovių solidarumo ryšys negali [būti] susiaurintas iki garantijos, kurią patronuojančioji bendrovė suteikia siekdama užtikrinti dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, ir kad visi argumentai, jog šiai patronuojančiajai bendrovei negalėjo būti skirta didesnė bauda nei jos dukterinei bendrovei, taip pat yra nepagrįsti“[17].

43. Taigi matyti, kad Teisingumo Teismo praktikoje yra tam tikras nenuoseklumas dėl klausimo, ar partronuojančiajai bendrovei, pripažintai atsakinga už SESV 101 straipsnio pažeidimą tik dėl dukterinės bendrovės atliktų veiksmų, iš kurios šiuo pagrindu solidariai su šia dukterine bendrove priteista sumokėti baudą, gali tekti sumokėti baudą, didesnę nei ta, kurią turi mokėti jos dukterinė bendrovė.

44. Atsižvelgiant į šias įžangines pastabas, šioje byloje reikia priminti tam tikrus aspektus dėl dukterinei bendrovei skirto sprendimo padarinių patronuojančiosios bendrovės teisinei padėčiai, kai nustatyta, kad šios bendrovės atsakomybė kyla *tik* dėl jos dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo.

45. Taigi, prieš pradėdamas nagrinėti apeliantės konkrečiai pateikiamus argumentus priminsiu tam tikrus esminius su teismo iniciatyva susijusius aspektus, konkrečiau kalbant, su tuo, kokios jam suteiktos galimybės, kai subjektai, iš kurių priteista solidariai sumokėti vieną baudą, atitinkamai tuo pačiu metu pareiškia ieškinius.

46. Aptarsiu ir patronuojančiosios bendrovės atsakomybės, kai nustatyta, kad, kaip šioje byloje, tik dukterinė bendrovė tiesiogiai dalyvavo darant pažeidimą, pobūdį ir apimtį, kuriais remsiuosi analizėje[18].

12 — C-247/11 P ir C-253/11 P, EU:C:2014:257, 137 ir 138 punktai.

13 — C-50/12 P, EU:C:2013:771, 58 punktas.

14 — Šiuo atveju ginčijamame sprendime Komisija ieškovei skyrė 34 mln. EUR baudą, o jos dukterinei bendrovei *Fardem Packaging BV* – 2,2 mln. EUR baudą.

15 — C-243/12 P, EU:C:2014:2006.

16 — Žr. Teisingumo Teisme *FLS Plast A / S* pateiktų argumentų santrauką sprendimo 93–96 punktuose.

17 — Sprendimas *FLS Plast / Komisija* (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 107 punktas).

18 — Šiuo atveju nurodyta prielaida turi būti skiriama nuo tos, kai patronuojančiajai bendrovei skiriama bauda už jos pačios veiksmus, todėl jos dydis gali skirtis nuo dukterinei bendrovei skirtos baudos.

a) Pirminės pastabos

i) Pažeidimo inkriminavimas ir patronuojančiosios bendrovės, tiesiogiai nedalyvavusios darant pažeidimą, atsakomybės pobūdis

47. Dabar yra aiškiai nustatyta, kad patronuojančiajai bendrovei taikoma atsakomybės prezumpcija visų pirma grindžiama tuo, kad konkurencijos teisėje vartojama *įmonės* sąvoka, apimanti bet kurį ūkinę veiklą vykdantį subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar finansavimo būdus [19]. Įmonės sąvoka turi būti suprantama kaip reiškianti ekonominį vienetą, net jeigu teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keli fiziniai ar juridiniai asmenys. Vadinasi, tam tikromis aplinkybėmis juridiniam asmeniui, kuris nėra konkurencijos teisės pažeidėjas, vis dėlto gali būti skirta sankcija už kito juridinio asmens padarytą pažeidimą, nes abu šie asmenys priklauso tam pačiam ekonominiam vienetui ir taip sudaro SESV 101 straipsnį pažeidusią įmonę [20].

48. Taigi dukterinės bendrovės elgesys gali būti inkriminuojamas patronuojančiajai bendrovei, be kita ko, kai, nors ir turėdama atskirą teisinį subjektiškumą, ši dukterinė bendrovė savarankiškai nesprendžia dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės įgyvendina patronuojančiosios bendrovės nurodymus, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius. Esant tokiai situacijai laikoma, kad patronuojančioji bendrovė ir jos dukterinė bendrovė yra to paties ekonominio vieneto narės, todėl sudaro vieną įmonę, o tai leidžia Komisijai sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, adresuoti patronuojančiajai bendrovei, nekeliant reikalavimo įrodyti asmeninį šios bendrovės dalyvavimą darant pažeidimą [21].

49. Kitaip tariant, jeigu nustatyta, kad tik dukterinė bendrovė konkrečiai dalyvavo darant pažeidimą, galima ginčyti patronuojančiosios bendrovės, t. y. bendrovės, kuriai buvo galima pagrįstai taikyti prezumpciją, kad ji darė lemiamą įtaką dukterinei bendrovei, atsakomybę.

50. Nors Teisingumo Teismas daugybę kartų nurodė, kad, esant tokiai situacijai, patronuojančiosios bendrovės atsakomybė „asmeninė“ [22], mano nuomone, jis tai padarė siekdamas akcentuoti aplinkybę, kad ši bendrovė atsako už dukterinės bendrovės atliktus antikonkurencinius veiksmus, neatsižvelgiant į pirmosios konkretų dalyvavimą juos atliekant, dėl jos ir dukterinės bendrovės kapitalo ir organizacinių ryšių ir kad pabrėžtų jų sudaromo ekonominio vieneto vientisumą.

51. Nors bendrovės atsakomybė, kylanti tik dėl jos vertikalių kapitalo ryšių su dukterine bendrove, asmeninė, ji vis tiek *kyla dėl* dukterinės bendrovės atsakomybės [23].

52. Mano nuomone, iš to išplaukia, kad bet kokia klaida, padaryta konstatuojant aplinkybes dėl dukterinės bendrovės konkretaus dalyvavimo darant pažeidimą, o dėl šios priežasties – ir apskaičiuojant remiantis šiuo pagrindu galimą skirti baudą, yra susijusi ir su patronuojančiąja bendrove.

19 — Žr. Sprendimą *Akzo Nobel ir kt. / Komisija* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 54 punktas ir nurodyta teismo praktika).

20 — Žr., be kita ko, Sprendimą *Komisija ir kt. / Siemens Österreich ir kt.* (C-231/11 P– C-233/11 P, EU:C:2014:256, 43 ir 45 punktai ir nurodyta teismo praktika).

21 — Žr. Sprendimą *Akzo Nobel ir kt. / Komisija* (C-243/12 P, EU:C:2009:536, 58 ir 59 punktai ir nurodyta teismo praktika).

22 — Dėl šios neseniai vartojamos sąvokos žr., be kita ko, sprendimus *Komisija / Parker Hannifin Manufacturing ir Parker-Hannifin* (C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 39 ir 51 punktai ir nurodyta teismo praktika), *Schindler Holding ir kt. / Komisija* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 101 punktas) ir *Komisija ir kt. / Siemens Österreich ir kt.* (C-231/11 P – C-233/11 P, EU:C:2014:256, 44 punktas ir nurodyta teismo praktika).

23 — Žr. Sprendimą *Komisija ir kt. / Siemens Österreich ir kt.* (C-231/11 P – C-233/11 P, EU:C:2014:256, 47 punktas ir nurodyta teismo praktika).

53. Juo labiau kad, remiantis Komisijos praktika, tokiu atveju dažniausiai abiem kaltinamiems subjektams taikoma *solidarioji atsakomybė*. Solidarumas reiškia, kad iš debitorių priteisiama sumokėti vieną baudą, ir logiška, kad kai vienas iš šių subjektų visiškai ar iš dalies įvykdo pareigą sumokėti, tai sukelia padarinių kito subjekto pareigai sumokėti.

54. Be to, pažymėtina, kad jeigu taikoma solidarioji atsakomybė, negali būti, kad pakeitimas, kuriuo sumažinamas baudos dydis, taikomas tik vienam iš susijusių subjektų. *Solidariosios* atsakomybės sąvoka lemia tai, kad asmeniui, kuriam Komisija taikė atsakomybę už pažeidimą, negali būti nurodyta sumokėti (dėl to, kad jis *solidariai atsakingas* ir *tai yra atsakomybės priskyrimo padarinys*) sumą, kuri didesnė, nei realiam tiesioginiam pažeidėjui apskaičiuota ir skirta bauda[24]. Būtent šiuo klausimu Sprendime *Tomkins / Komisija* (T-382/06, EU:T:2011:112, 38 punktas) Bendrasis Teismas nurodė, jog atsižvelgiant į tai, kad patronuojančioji bendrovė tiesiogiai nedalyvavo darant pažeidimą, jos atsakomybė negali viršyti dukterinės bendrovės atsakomybės, o Teisingumo Teismas tokį sprendimą, atrodo, patvirtino.

55. Atsižvelgdamas į visus šiuos argumentus, manau, kad tokiu atveju, kai patronuojančiajai bendrovei taikoma atsakomybė už pažeidimą tik dėl jos dukterinės bendrovės atliktų veiksmų, nėra jokio teisinio pagrindo iš tos patronuojančiosios bendrovės, solidariai atsakingos su dukterine bendrove, reikalauti sumokėti didesnę baudą, nei reikalauta iš jos dukterinės bendrovės.

56. Pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą Komisijai tenka atsakomybė imtis visų būtinų priemonių dėl sprendimo, kuriuo tokiomis aplinkybėmis sumažinta dukterinei bendrovei skirta bauda. Mano nuomone, tam, kad būtų visiškai ir tinkamai įvykdytas Teisingumo Teismo sprendimas, Komisija turi visiškai atsižvelgti į dukterinės bendrovės naudai nustatytą sumažinimą ir ji neturi jokios diskrecijos šiuo klausimu.

57. Taigi, kaip toliau nurodysiu, teismo įsikišimas naudojantis neribota jurisdikcija, siekiant suderinti tuos dydžius, kuris yra tik pasirenkamojo pobūdžio ir grindžiamas tikslingumo vertinimu, yra tik tam tikromis sąlygomis suteikiama galimybė. Priešingai nei apeliantės palaikoma pozicija, nenustatyta, kad teismo įsikišimas yra pareiga.

ii) Teismo iniciatyva, kai pareiškiami paraleliniai ieškiniai: nuo Sprendimo *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.*[25] iki Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P) suformuota teismo praktika

58. Aiškiai nustatyta, kad Sąjungos teismas, kuriame pareiškiamas ieškinys dėl panaikinimo, negali priimti sprendimo *ultra petita*[26]. Iš tikrųjų pagal dispozityvumo principą reikalaujama, kad teismas priimtų sprendimą tik dėl to, ko šalys konkrečiai prašė, žinoma, išskyrus pagrindus ir klausimus, kuriuos prireikus jis gali nurodyti savo iniciatyva.

59. Sprendime *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.* Teisingumo Teismas, taikydamas būtent šį pagrindinį proceso principą, nusprendė, kad jeigu vienas iš Komisijos priimto akto adresatų nutaria pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, Sąjungos teismas sprendžia tik dėl su juo susijusių sprendimo dalių. Sprendimo dalys, susijusios su kitais sprendimo adresatais ir jų neginčijamos, nėra Sąjungos teismo sprendžiamo ginčo dalykas[27]. Taip pat Sprendime *ArcelorMittal Luxembourg / Komisija ir Komisija / ArcelorMittal Luxembourg ir kt.*[28] Teisingumo Teismas pabrėžė, kad jeigu Komisijos

24 — L. Bernardeau ir J.-P. Christienne „Les amendes en droit de la concurrence – Pratique décisionnelle et contrôle juridictionnel du droit de l'Union", coll. „Europe(s)", 1-asis leidimas, Briuselis, Larcier, 2013, konkrečiai II.1231 punktas).

25 — C-310/97 P, EU:C:1999:407.

26 — Sprendimas *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.* (C-310/97, EU:C:1999:407, 52 punktas ir nurodyta teismo praktika).

27 — Ten pat, 53 punktas.

28 — C-201/09 P ir C-216/09 P, EU:C:2011:190, 141 punktas.

sprendimo skirti baudą už konkurencijos taisyklių pažeidimą adresatas nutaria pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, Sąjungos teismas sprendžia tik dėl su juo susijusių sprendimo dalių. Sprendimo dalys, susijusios su kitais sprendimo adresatais ir jų neginčijamos, nėra Sąjungos teismo sprendžiamo ginčo dalykas.

60. Vis dėlto šios bylos buvo susijusios su konkrečiomis situacijomis, kurių ypatumai nurodyti Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) 47 ir 48 punktuose, iš kurių matyti, kad skundžiamo sprendimo panaikinimas, kiek jis susijęs su atitinkama bendrove, negalėjo sukelti jokių padarinių kitoms bendrovėms, kurios šiuo atveju buvo atskiru laikyto sprendimo adresatės. Iš tikrųjų reikia pripažinti, kad aptariamos adresatės buvo skirtinguose sprendimuose ar bent atskirų individualių sprendimų grupėje nurodyti savarankiški subjektai[29].

61. Sprendimas *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) priimtas visai kitokiomis aplinkybėmis.

62. Šiame didžiosios kolegijos priimtame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu patronuojančioji bendrovė nedalyvavo darant pažeidimą, todėl jos *atsakomybė kyla tik dėl* dukterinės bendrovės atsakomybės (pirma sąlyga), ir jeigu patronuojančiosios bendrovės ir jos dukterinės bendrovės tuo pačiu metu pareikštų ieškinių *dalykas tapatus* (antra sąlyga), Bendrasis Teismas teisėtai gali nustatyti trumpesnę pažeidimo trukmę ir kiek tai susiję su patronuojančiąja bendrove, kaip tai nusprendė nagrinėdamas dukterinės bendrovės pareikštą ieškinį, todėl ir patronuojančiajai bendrovei gali sumažinti skirtos baudos dydį.

63. Šiuo atveju kyla klausimas, ar tai yra tik Bendrajam Teismui tam tikromis sąlygomis suteikiama galimybė, ar jis, naudodamasis neribota jurisdikcija, turėjo pareigą sumažinti apeliantei skirtos baudos dydį tiek pat, kiek nusprendė sumažinti jos dukterinei bendrovei. Iš tikrųjų reikia pabrėžti, kad Sprendime *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) kilo klausimas tik dėl to, ar Bendrasis Teismas *galėjo* suderinti tuos dydžius, o ne dėl to, ar jis *turėjo* tai padaryti.

64. Yra argumentų, iš dalies pagrindžiančių tai, kad Bendrasis Teismas turi pareigą laikytis tokios pačios pozicijos kaip byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

65. Visų pirma, tokia pozicija atitiktų Komisijos taikytą ir Teisingumo Teismo patvirtintą vieningą požiūrį į įmonės sąvoką. Jeigu tuo atveju, kai patronuojančioji bendrovė nubausta tik už dukterinės bendrovės atliktus veiksmus, jai nebūtų sumažinta bauda, kaip tai nuspręsta dėl jos dukterinės bendrovės, galiausiai šie du subjektai būtų dirbtinai išskiriami, nors ir sudaro vieną įmonę. Tokiomis aplinkybėmis tarp patronuojančiajai bendrovei skirtos baudos ir jos dukterinei bendrovei skirtos baudos turi būti tam tikras nuoseklumas. Gali atrodyti kiek prieštaringai tai, kad, viena vertus, vienodas požiūris į įmonės sąvoką palaikomas, kai kalbama apie pažeidimo inkriminavimą, o antra vertus, palaikomas suskaidytas požiūris, kai kalbama apie visus šio vienodo požiūrio padarinius.

29 — Sprendime *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.* (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 56 punktas) Teisingumo Teismas nurodė, jog EB sutarties 176 straipsnyje nenustatyta, kad kai suinteresuotieji asmenys to prašo, jis privalo persvarstyti tariamai tą patį trūkumą turinčius tapačius ar panašius sprendimus, skirtus kitoms nei apeliantė adresatėms.

66. Antra, Bendrajam Teismui nustatyta pareiga ir patronuojančiajai bendrovei taikyti baudos sumažinimą, kurį gali būti nuspręsta nustatyti dukterinei bendrovei, atitiktų reikalavimą visiškai įvykdyti Bendrojo Teismo priimtą sprendimą, kiek tai susiję su dukterine bendrove. Šis aspektas ypač svarbus, nes, atrodo, Komisija ne visada pasirengusi [30] imtis visų būtinų priemonių dėl dukterinei bendrovei sumažintos baudos. Dar nagrinėsiu šį aspektą, kuris, mano nuomone, šiuo atveju yra esminis, siekiant atsakyti į apeliacinio skundo pirmajame ir trečiajame pagrinduose keliamus klausimus.

67. Trečia, negalima pamiršti, jog Bendrasis Teismas naudojasi neribota jurisdikcija, kiek tai susiję su baudų dydžiu, ir šioje srityje *ne ultra petita* principo vaidmuo ne toks reikšmingas kaip teisėtumo kontrolės srityje, gal net antraeilis [31].

68. Tam, kad nustatytų skirtinos baudos dydžio tinkamumą, Bendrasis Teismas, naudodamasis šia jurisdikcija, turi atsižvelgti į visas reikšmingas teisines ir faktines aplinkybes sprendimo priėmimo metu.

69. Negalima paneigti, kad šios aplinkybės apima ir galimą atsižvelgimą į tai, kad konkrečiu atveju patronuojančiosios bendrovės atsakomybė tik išvestinė, ir į dėl to kylančius būtinus padarinius, kai sumažinama dukterinei bendrovei skirta bauda. Beje, šiomis aplinkybėmis galima teigti, kad tokio patronuojančiajai bendrovei (kurios atsakomybė kyla tik dėl dukterinės bendrovės atsakomybės) skirtos baudos sumažinimo sukeliami padariniai kartu su reikalavimu dėl patronuojančiosios bendrovės ir dukterinės bendrovės tuo pačiu metu pareikštų ieškinių dalyko tapatumo vertinami savaime ir Bendrajam Teismui neturėtų sukelti neįveikiamų sunkumų.

70. Vis dėlto, nors labai norėtųsi, kad šiuo klausimu Bendrajam Teismui būtų nustatyta pareiga, ji tik iš dalies kompensuotų nepatogumus, kuriuos lemia neišvengiamai keliamos teismo kišimosi sąlygos ir netikrumas dėl rezultato. Mano nuomone, apeliantės siūlomas teismo kišimasis negali būti vienintelis ar pagrindinis vienodo požiūrio į įmonę ir jo neišvengiamų padarinių patronuojančiajai bendrovei skirtos baudos dydžiui, kai jos atsakomybė kyla tik dėl dukterinės bendrovės atsakomybės, veiksmingumo garantas.

71. Pirma, nors gal tai ir akivaizdu, reikia priminti, kad teismo kišimasis gali būti tik atsitiktinis, nes jį visada lemia prieš tai pareikštas ieškinys ar keli tuo pačiu metu pareikšti ieškiniai. Neatmestina galimybė, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamasis šioje byloje, patronuojančioji bendrovė nemanys, kad tikslinga ar negalima pareikšti ieškinio dėl sprendimo, kuriuo jai solidariai su dukterine bendrove skirta bauda už konkurencijos taisyklių pažeidimą. Tokiu atveju, nepaisant aplinkybės, kad patronuojančioji bendrovė ginčijamame sprendime nurodyta tik dėl dukterinės bendrovės atliktų veiksmų, ji neišvengiamai neteks bet kokios galimybės turėti naudos iš sumažintos baudos, kaip tai gali nuspręsti Bendrasis Teismas dėl dukterinės bendrovės.

72. Antra, net jeigu, kaip šiuo atveju, patronuojančioji bendrovė ir dukterinė bendrovė atitinkamai tuo pačiu metu pareiškia ieškinius, dar reikia, kad tų ieškinių dalykas būtų tapatus, bent kai kalbama apie teisėtumo kontrolės vykdymą.

73. Trečia (man atrodo, šis aspektas atskleidžia visas teismo kišimosi pareigos galimo nustatymo ribas), netgi toje srityje, kurioje naudojasi neribota jurisdikcija, tam, kad galėtų atsižvelgti į savo paties dėl dukterinės bendrovės padarytas išvadas, siekdamas pakeisti patronuojančiajai bendrovei skirtą baudą, dar reikia, kad Bendrasis Teismas iš tikrųjų būtų priėmęs sprendimą (ar nuspręstų vienu metu) dėl

30 — Taip yra šioje byloje. Vis dėlto šiuo atveju Komisijos požiūris prieštarauja taikytam kitose bylose, kuriose, atrodo, dėl bendrovei skirtos baudos sumažinimo Komisija teigia priešingai, nepaisant to, kad šios bendrovės ieškinyje nepateiktas toks prašymas, t. y. kad Bendrasis Teismas pasisavino jos kompetenciją, turimą pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą (konkrečiai žr. Sprendimo *Alliance One International / Komisija*, C-679/11 P, EU:C:2013:606, 93 ir 107 punktus).

31 — Šiuo klausimu žr. generalinio advokato P. Mengozzi išvadą, pateiktą byloje *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2012:499, 37 punktas), ir generalinio advokato P. Maduro išvadą, pateiktą byloje *Groupe Danone / Komisija* (C-3/06 P, EU:C:2006:720, 49 punktas).

dukterinės bendrovės pareikšto ieškinio tuo momentu, kai priima sprendimą dėl patronuojančiosios bendrovės pareikšto ieškinio. Neatmestina galimybė, kad dėl su kiekviena byla susijusių procesinių veiksmų pasirinkimo ir objektyvių apribojimų Sąjungos teismas jau bus priėmęs sprendimą dėl patronuojančiosios bendrovės pareikšto ieškinio tuo metu, kai turės priimti sprendimą dėl dukterinės bendrovės pareikšto ieškinio.

74. Todėl esu tvirtai įsitikinęs, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas šioje byloje, sprendimų, priimtų atitinkamai dėl patronuojančiosios bendrovės ir dukterinės bendrovės, nuoseklumą visų pirma turi užtikrinti Komisija, kuri pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą turi imtis būtinų priemonių sprendimams įvykdyti. Be visų kitų argumentų, ši institucija turi imtis būtinų priemonių dėl sprendimo, susijusio su dukterine bendrove, galimų padarinių patronuojančiajai bendrovei.

75. Reikia akcentuoti būtinybę, kad Komisija imtųsi visų reikiamų priemonių, kiek tai susiję su patronuojančiąja bendrove, atsižvelgdama į konstatuotas aplinkybes ir galiausiai priimtą sprendimą dėl dukterinės bendrovės pareikšto ieškinio dėl sprendimo, kuriuo abiem bendrovėms solidariai skirta bauda. Šios būtinybės negali lemti tikslingumo sumetimai. Konkrečiai kalbant, visada, kai dukterinei bendrovei visiškai ar iš dalies panaikinama bauda, Komisija tai turi taikyti ir patronuojančiajai bendrovei. Iš tikrųjų primenu, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamasis šioje byloje, t. y. jeigu patronuojančiosios bendrovės atsakomybė kyla tik dėl jos dukterinės bendrovės atliktų veiksmų, tai, kad patronuojančiajai bendrovei skirta bauda išlieka didesnė, nei jos dukterinės bendrovės galiausiai mokėtina bauda, reiškia, kad dalis skirtos baudos neturi jokio teisinio pagrindo.

76. Atsižvelgdamas į visus šiuos argumentus, konkrečiau nagrinėsiu šio apeliacinio skundo pirmąjį ir trečiąjį pagrindus.

b) Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo

77. Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo, susijusio su rungimosi principo pažeidimu, manau, kad nors neginčijamai yra panašumų su Sprendimu *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29), vis dėlto reikia pateikti kitokį atsakymą.

78. Iš tikrųjų toje byloje Bendrasis Teismas buvo kaltinamas tuo, kad Komisijai nesuteikė galimybės pateikti nuomonės dėl jo ketinimo sumažinti *Tomkins Plc* skirtą baudą, remiantis ieškinio pagrindais, pateiktais tik jos dukterinės bendrovės tuo pačiu metu nagrinėjamoje kitoje byloje, kurioje priimtas Bendrojo Teismo sprendimas *Pegler / Komisija*[32]. Teisingumo Teismas šį pagrindą atmetė ir nusprendė, kad Komisijos kaltinimai dėl rungimosi principo ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą nepaisymo buvo grindžiami tvirtu šios institucijos įsitikinimu, kad nustatytas dukterinės bendrovės *Pegler Ltd* padaryto pažeidimo laikotarpis jokiu būdu negali būti sumažintas patronuojančiajai bendrovei, t. y. *Tomkins plc*, jei ieškiniai nėra visiškai identiški. Teisingumo Teismas nurodė, kad „tokia galimybė egzistuoja tam tikrais atvejais“ (C-286/11 P, EU:C:2013 29,61 punktas).

79. Tačiau šioje byloje reikia atkreipti dėmesį į argumentą, jog dėl to, kad dukterinei bendrovei sumažintas skirtos baudos dydis, o patronuojančiajai bendrovei skirtos baudos dydis nesumažintas, buvo pakeistas patronuojančiosios bendrovės atsakomybės pobūdis[33]. Šiuo atveju arba patronuojančiosios bendrovės atsakomybė faktiškai nebegali būti laikoma kylančia tik dėl dukterinės bendrovės atsakomybės, arba patronuojančiajai bendrovei skirtos baudos dydžio ir dukterinei bendrovei skirtos baudos dydžio skirtumas neturi jokio teisinio pagrindo.

32 — T-386/06, EU:T:2011:115.

33 — Nors dėl kai kurių aspektų šio pagrindo formuluotė kelia tam tikrą painiavą, apeliantė nurodo būtent tai, kad pakeistas atsakomybės pobūdis, o ne vien tai, kad nustatyta griežtesnė atsakomybė.

80. Vis dėlto nesu įsitikinęs, kad Bendrasis Teismas, nagrinėdamas ieškinį, dėl kurio priimtas skundžiamas sprendimas, pažeidė rungimosi principą, pagal kurį reikalaujama, kad šalys žinotų tiek faktines, tiek teisines bylos aplinkybes, nuo kurių priklauso bylos baigtis, ir galėtų pagal rungimosi principą dėl jų pareikšti savo poziciją [34], nesvarbu, ar teismas jas nurodė savo iniciatyva, ar ne.

81. Iš tikrųjų, net jeigu reikėtų pripažinti pagrįstu argumentą, kad skundžiamu sprendimu ir tą pačią dieną byloje T-566/08 priimtu Sprendimu *Total Raffinage Marketing / Komisija* (EU:T:2013:423) pakeistas apeliantei tenkančios atsakomybės pobūdis, mano nuomone, skundžiamas sprendimas negalėtų būti vertinamas kaip keliantis problemų dėl teisės į gynybą paisymo.

82. Be to, manau, kad šis apeliacinio skundo pagrindas, susijęs su rungimosi principo pažeidimu nagrinėjamu atveju, jeigu nėra netinkamas, tai tikrai yra nepagrįstas.

83. Apeliacinio skundo pagrindas netinkamas, nes atsakomybės pobūdis galbūt buvo pakeistas ne skundžiamu sprendimu, o dėl šio sprendimo ir tą pačią dieną paskelbto Sprendimo *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423) bendro poveikio.

84. Bet kuriuo atveju šis apeliacinio skundo pagrindas nepagrįstas, nes nenustatyta, jog Bendrasis Teismas priėmė skundžiamą sprendimą nesuteikęs šalims galimybės pareikšti savo nuomonę dėl faktinių ar teisinių aplinkybių. Jei būtų nuspręsta kitaip, tai reikštų, kad teismas turėtų nuolat siūlyti teisės subjektui pareikšti nuomonę dėl pozicijos, kurios laikytasi susijusiose ar tuo pačiu metu nagrinėjamose bylose, galimo poveikio.

85. Galiausiai aiškiai nustatyta, kad dėl galimo Bendrojo Teismo padaryto proceso teisės, kaip antai rungimosi principo, pažeidimo jo sprendimas gali būti panaikintas tik jeigu įrodyta, kad šis pažeidimas padarė poveikį bylos baigčiai [35].

86. Manau, kad šioje byloje tai neįrodyta. Iš tikrųjų nenustatyta, kad pasiūlymas pateikti nuomonę, kaip jį supranta apeliantė, neišvengiamai būtų pakeitęs bylos baigtį.

c) Dėl apeliacinio skundo trečiojo pagrindo

87. Apeliacinio skundo trečiasis pagrindas taip pat neįtikinamas.

88. Kaip minėjau, iš Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) negalima daryti išvados, kad Bendrasis Teismas padarė kokią nors teisės klaidą ar netinkamai naudojosi neribota jurisdikcija dėl to, kad šiuo atveju nesuderino apeliantei skirtos baudos su jos dukterinei bendrovei galiausiai skirta bauda byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423).

89. Kiek tai susiję su šio pagrindo pirma dalimi, visiškai neįtikina apeliantės argumentas, kuriuo iš esmės teigiama, kad Bendrasis Teismas, naudodamasis neribota jurisdikcija, viršijo savo įgaliojimus, nes tai darydamas pakeitė atsakomybės pobūdį.

90. Kaip nurodžiau dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo, pakanka priminti, kad, kiek tai susiję su atsakomybės apimties pakeitimu, problemų gali kelti būtent baudos sumažinimas, nustatytas tuo pačiu metu nagrinėtoje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423), o ne atskirai vertinamas skundžiamas sprendimas.

34 — Dėl neseniai priminto šio reikalavimo žr. Sprendimą *OHMI / National Lottery Commission* (C-530/12 P, EU:C:2014:186, 54 punktas ir nurodyta teismo praktika).

35 — Žr., be kita ko, Sprendimą *Gascogne Sack Deutschland / Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 81 punktas ir nurodyta teismo praktika).

91. Kiek tai susiję su apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antra dalimi, ji labai siejasi su išvadomis, kurias reikia daryti iš Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

92. Manau, jog būtina dar kartą priminti, kad Teisingumo Teismas nurodė tik vieną galimybę, kuria gali naudotis Bendrasis Teismas, kai patronuojančioji bendrovė ir dukterinė bendrovė ginčydamos joms skirtas baudas tuo pačiu metu pareiškia ieškinius, kurių dalykas tas pats, t. y. patronuojančiajai bendrovei nustatyti tokį patį baudos sumažinimą, kokį nustatė dukterinei bendrovei. Beje, atrodo, tai pakankamai aiškiai matyti iš Teisingumo Teismo vartojamų žodžių, būtent to sprendimo 61 punkte du kartus pavartoto žodžio „galimybė“. Nors Teisingumo Teismas nusprendė, kad neribota jurisdikcija leidžia teismui suderinti patronuojančiajai bendrovei skirtą baudą atsižvelgiant į tą, kurią jis nustatė dukterinei bendrovei nagrinėdamas šios tuo pačiu metu pareikštą ieškinį, jis tikrai nenustatė, kad tai yra pareiga.

93. Dėl pirma nurodytų priežasčių tokios pareigos nustatymas tik iš dalies kompensuotų nesklandumus, kurių sukelia nesuderinti atitinkamai patronuojančiajai ir dukterinei bendrovėms skirtos baudos dydžiai.

94. Bet kuriuo atveju, net jeigu Teisingumo Teismas nuspręs nustatyti tokią pareigą Bendrajam Teismui, o tai man atrodo visiškai netikslinga atsižvelgiant į Komisijos pareigą vykdyti sprendimą pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, ši teismo įsikišimo pareiga gali būti nustatyta tik esant tam tikroms sąlygoms.

95. Dukterinė ir patronuojančioji bendrovės ne tik turi tuo pačiu metu pareikšti ieškinius, kaip tai aiškiai matyti iš Sprendimo *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29); šių ieškinių dalykas turi būti *tas pats*.

96. Tame sprendime Teisingumo Teismas aiškiai neapibrėžė šios dalyko sąvokos, vis dėlto du esminiai elementai leidžia nustatyti jos turinį.

97. Pirma, Teisingumo Teismas nereikalauja nurodytų ieškinio pagrindų ar tiems pagrindams pagrįsti pateiktų argumentų tapatumo. Toks požiūris būtų pernelyg ribojantis ir kiltų grėsmė, kad bet koks Bendrojo Teismo mėginimas naudojantis neribota jurisdikcija nuspręsti suderinti baudų dydžius būtų nesėkmingas.

98. Antra, išvadai dėl dalyko tapatumo padaryti nepakanka reikalauti, kad atitinkamai dukterinės ir patronuojančiosios bendrovių pateiktais reikalavimais būtų siekiama to paties rezultato. Taip pat bendrai ginčijamas baudos tinkamumas ar proporcingumas atsižvelgiant į pažeidimo trukmės ir sunkumo kriterijus neleidžia daryti išvados, kad dalykas tapatus.

99. Mano nuomone, šiuo klausimu Teisingumo Teismas patvirtino Bendrojo Teismo požiūrį, taikytą Sprendime *Tomkins / Komisija* (T-382/06, EU:T:2011:112), kuriame su pažeidimo trukme susiję kaltinimai išskiriami pagal tai, ar jie susiję su tuo pačiu aspektu, ar ne. Iš tikrųjų Bendrasis Teismas tik tiek suderino baudų dydžius. Atrodo, sprendimo 56 punkte Teisingumo Teismas patvirtino Bendrojo Teismo taikytą išskyrimą ir nusprendė, kad šis negalėjo būti kaltinamas dėl to, kad *Tomkins plc* iškeltoje byloje neatsižvelgė į Komisijos padarytą klaidą dėl atgrasymo veiksnio taikymo *Pegler Ltd*. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nurodė, kad to sprendimo 56–58 punktuose Bendrasis Teismas rėmėsi tuo, kad *Tomkins plc* ieškinys nebuvo susijęs su Komisijos padaryta klaida dėl atgrasymo veiksnio taikymo.

100. Nors tiesa, kad šioje byloje apeliantė, be daugybės pagrindų, susijusių su pažeidimo inkriminavimu jai, ginčijo ir pažeidimo laikotarpio nustatymą, ji tai darė ne visai dėl tokio paties aspekto kaip *Total France*. Iš tikrųjų *Total France* ginčijo ne tik vertinimus dėl jos faktinio dalyvavimo tam tikrais laikotarpiais, bet ir apskaičiuojant baudą naudotą metodą už pažeidimo sunkumą taikytinam dauginimo koeficientui nustatyti.

101. Taigi Bendrasis Teismas sumažino apeliantės dukterinei bendrovei skirtą baudą būtent dėl kaltinimo, susijusio su vienodo požiūrio ir proporcingumo principų pažeidimu taikant gairėse nustatytą metodą.

102. Be to, manau, kad jeigu Bendrasis Teismas būtų turėjęs atsižvelgti į tai, kad nusprendė sumažinti baudą *Total France*, jis nebūtų galėjęs tiek pat sumažinti apeliantei skirtos baudos. Iš tikrųjų apeliantės ieškinys nebuvo susijęs su metodu, taikytu dėl pažeidimo trukmės, todėl šiuo klausimu ieškinio dalykas nebuvo toks pats kaip jos dukterinės bendrovės *Total France*.

103. Kiek tai susiję su kaltinimu dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo, vėl kyla klausimas, ar Bendrasis Teismas turėjo savo iniciatyva sumažinti baudą tiek pat, kiek ją sumažino *Total France*.

104. Šiuo klausimu pakanka priminti, kad neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas neprilygsta patikrinimui savo iniciatyva ir kad, išskyrus su viešąja tvarka susijusius pagrindus, kuriuos teismas tikrina savo iniciatyva, kaip antai skundžiamo sprendimo nemotyvavimą, būtent ieškovas turi nurodyti su šiuo sprendimu susijusius ieškinio pagrindus ir pateikti įrodymų šiems pagrindams pagrįsti [36].

105. Pirmojoje instancijoje apeliantė neginčijo apskaičiuojant baudos dydį už pažeidimo trukmę taikytino koeficiento nustatymo metodo, todėl, mano nuomone, apeliacinio proceso etape ji negali teigti, kad Bendrasis Teismas ją vertino mažiau palankiai nei dukterinę bendrovę.

106. Be to, vienodo požiūrio principas nėra su viešąja tvarka susijęs pagrindas [37], todėl teisiniu požiūriu Bendrasis Teismas neturėjo nurodyti dauginimo koeficiento taikymo neteisėtumo, nors jis šiuo klausimu buvo įspėtas tuo pačiu metu *Total France* pareikštame ieškinyje.

107. Šie vertinimai taikytini ir kaltinimui, susijusiam su tariamu proporcingumo principo pažeidimu. Tai, kad Bendrasis Teismas turi naudotis neribota jurisdikcija laikydamasis šio principo, nereiškia, kad jis turi pateikti visus su galimu šio principo pažeidimu susijusius argumentus.

108. Atsižvelgdamas į visa tai, kas pasakyta, manau, kad reikia atmesti apeliacinio skundo pirmąjį ir trečiąjį pagrindus.

B – *Apeliacinio skundo antrasis pagrindas, susijęs su teisės klaidomis dėl skundžiamo sprendimo motyvavimo*

109. Apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas padarė kelias „su motyvavimu susijusias klaidas“ atitinkamai vykdydamas teisėtumo kontrolę ir naudodamasis neribota jurisdikcija.

1. Pirma dalis: vykdant teisėtumo kontrolę Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida dėl to, kad neįvertino Komisijos pareigos motyvuoti neįvykdymo

a) Šalių argumentai

110. Apeliantė pateikia du kaltinimus.

36 — Žr., be kita ko, sprendimus *KME Germany ir kt. / Komisija* (C-272/09 P, EU:C:2011:810, 104 punktas), *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64 punktas) ir *KME Germany ir kt. / Komisija* (C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131 punktas).

37 — Tai patvirtina aplinkybė, kad Teisingumo Teismas jį atmetė kaip naują pagrindą (žr. sprendimus *Langnese-Iglo / Komisija*, C-279/95 P, EU:C:1998:447, 53–56 punktai ir *The Dow Chemical Company / Komisija*, C-179/12 P, EU:C:2013:605, 80–83 punktai).

111. Pirma, ji mano, kad Bendrasis Teismas padarė klaidų vykdydamas ginčijamo sprendimo motyvavimo, kiek jis susijęs su argumentais, skirtais lemiamos įtakos darymo prezumpcijai paneigti, kontrolę.

112. Total nuomone, remiantis Sprendimu *Elf Aquitaine / Komisija* [38], šiuo atveju dėl kelių aplinkybių reikėjo geriau motyvuoti priežastis, dėl kurių Komisija nusprendė, kad pateiktų įrodymų nepakanka tai prezumpcijai paneigti.

113. Pirma, ginčijamas sprendimas nepriskiriamas prie nusistovėjusios Komisijos praktikos, jame taikytas pakeistas požiūris, akcentuotas byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620), dėl patronuojančiųjų bendrovių daromos lemiamos įtakos dukterinėms bendrovėms prezumpcijos taikymo. Antra, šis pakeistas požiūris lėmė pastebimą apeliantės vertinimo skirtumą, į kurį Komisija turėjo atkreipti ypatingą dėmesį. Trečia, pabrėžtina, kad šiuo atveju apeliantės atsakomybė kyla visiškai tik dėl dukterinės bendrovės, vienintelės tiesiogiai dalyvavusios darant pažeidimą, atsakomybės. Ketvirta, *Total* buvo oficialiai įspėta tik pranešimo apie kaltinimus išsiuntimo momentu, o tai potencialiai daro poveikį teisei į gynybą.

114. Remdamasi Sprendimu *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620) (konkrečiai 160 ir 167 punktais), *Total* mano, kad, priešingai, nei Bendrasis Teismas tvirtina skundžiamo sprendimo 123 punkte, Komisija neišnagrinėjo visų jos pateiktų įrodymų. Bendrasis Teismas neįvertino, kad ginčijamas sprendimas visiškai nemotyvuotas šiuo klausimu, o tai yra esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimas. Apeliantės nuomone, skundžiamame sprendime (žr. skundžiamo sprendimo 74 ir 146 punktus) painiojama, pirma, Komisijai suteikta galimybė, kai dukterinė bendrovė visiškai priklauso patronuojančiajai bendrovei, preziumuoti, kad jos sudaro vieną ekonominį vienetą, ir, antra, bendrovei, norinčiai paneigti tokią prezumpciją, suteikta teisėta galimybė pateikti visus įrodymus, patvirtinančius, kad aptariamos dvi bendrovės tokio vieneto nesudaro.

115. Antra, *Total* mano, kad pakeisdamas Komisijos vertinimą savuoju, užuot ištaisęs ginčijamą sprendimą dėl motyvavimo stokos, Bendrasis Teismas peržengė teisėtumo kontrolės ribas, todėl skundžiamas sprendimas neišvengiamai turi būti panaikintas. Ypač tai pasakytina dėl atsakymo motyvavimo, kiek tai susiję su argumentais atitinkamai dėl *Total Raffinage Marketing* finansinio nepriklausomumo (T-566/08, EU:T:2013:423) (skundžiamo sprendimo 89 ir 90 punktai), dėl dukterinės bendrovės nepranešimo patronuojančiajai bendrovei apie savo veiksmus rinkoje (skundžiamo sprendimo 95 punktas), dėl to, kad patronuojančioji bendrovė nedavė nurodymų dukterinei bendrovei (skundžiamo sprendimo 99 punktas), ir galiausiai dėl to, kad patronuojančiosios bendrovės ir dukterinės bendrovės valdymo organuose buvo ne tie patys darbuotojai (skundžiamo sprendimo 75–80 punktai).

116. Komisija prašo atmesti šiuos kaltinimus, kuriuos laiko nepriimtinais ir bet kuriuo atveju nepagrįstais.

b) Vertinimas

i) Priimtinumas

117. Pirmiausia reikia aptarti šios dalies priimtinumą.

118. Kaip pažymėjo Komisija, galima teisėtai kelti klausimą, ar apeliantė, pirmą kartą pateikdama ginčijamo sprendimo motyvavimo, kaip esminio procedūrinio reikalavimo, klausimą, siekia pakeisti Bendrajame Teisme nagrinėto ginčo dalyką.

38 — C-521/09 P, EU:C:2011:620, 150–165 punktai.

119. Iš tikrųjų matyti, kad šio apeliacinio skundo antrajame pagrinde nurodyti skundžiamo sprendimo punktai [39], kuriuose atsakoma į Bendrajame Teisme nurodyto ketvirtojo ieškinio pagrindo antroje dalyje pateiktus argumentus, iš esmės susiję su tuo, ar Komisija padarė akivaizdžią lemiamos įtakos darymo prezumpcijai paneigti pateiktų įrodymų vertinimo klaidą.

120. Beje, apeliantė pabrėžė, kad šiame pagrinde jos pateikti kaltinimai susiję su ginčijamo sprendimo „visišku nemotyvavimu“, kurį Bendrasis Teismas turėjo nurodyti savo iniciatyva.

121. Šiuo klausimu aiškiai nustatyta, kad SESV 296 straipsnyje reikalaujamos pareigos motyvuoti institucijų priimtus aktus, įtvirtintos kaip esminis procedūrinis reikalavimas, neįvykdymą teismas *gali* nurodyti savo iniciatyva. Ši galimybė logiškai atsiranda dėl to, kad bylą nagrinėjantis teismas turi žinoti aktą priėmusio subjekto argumentus tam, kad konkrečiu atveju galėtų vykdyti kontrolę. Taigi nustatyta, kad pareigos motyvuoti individualų sprendimą pagrindinis tikslas – leisti vykdyti teisminę kontrolę [40].

122. Klausimas, ar motyvavimo stoka *turi* būti nurodyta visais atvejais teismo iniciatyva, yra daug sudėtingesnis ir konkrečiomis šios bylos aplinkybėmis į jį reikia atsakyti neigiamai.

123. Mano nuomone, jeigu teismas turi nuspręsti dėl skundžiamame sprendime pateikto vertinimo (šiuo atveju susijusio su įrodymų, pateiktų siekiant paneigti apeliantės daromos lemiamos įtakos dukterinei bendrovei prezumpciją, nagrinėjimu) pagrįstumo, tam, kad įvykdytų šią kontrolę, jam būtinai reikia suprasti sprendimo turinį ir aktą priėmusio subjekto argumentus. Kitaip tariant, siekiant nagrinėti Komisijos pateiktų vertinimų pagrįstumą būtinai reikia patikrinti, net jei netiesiogiai, ar ginčijamas sprendimas pakankamai motyvuotas.

124. Taigi visiškai pritariu Komisijos palaikomai pozicijai, kad Bendrasis Teismas savo iniciatyva neturi tikrinti ginčijamo sprendimo motyvavimo dėl aspektų, kurie nebuvo nurodyti teisme. Beje, neseniai taip nusprendė Teisingumo Teismas, apeliaciniame procese atmesdamas du apeliacinio skundo pagrindus, susijusius su ginčijamo sprendimo motyvavimu, kurie, kaip šioje byloje, nebuvo aiškiai nurodyti pirmojoje instancijoje [41].

125. Taigi šioje byloje situacija skiriasi ir nuo nagrinėtosios byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620), nes joje apeliantės pateiktų argumentų lemiamos įtakos darymo prezumpcijai paneigti atmetimo motyvavimo klausimas buvo iškeltas būtent pirmojoje instancijoje [42].

126. Šiuo atveju pažymėtina, kad apeliantė pateikė argumentus būtent dėl paties lemiamos įtakos darymo jos dukterinei bendrovei *Total France* prezumpcijos taikymo jai ir dėl įrodymų, kuriais remdamasi Komisija galėjo nuspręsti, kad ta prezumpcija paneigta. Taigi skundžiamo sprendimo punktai, su kuriais apeliantė nesutinka, susiję su Komisijos pateiktų vertinimų pagrįstumu ir galimu ginčijamo sprendimo motyvų santraukos nepakankamu, kiek tai susiję su esminių procedūrinių reikalavimų laikymusi.

127. Taigi, mano nuomone, šio apeliacinio skundo pagrindo visą pirmą dalį reikia atmesti kaip nepriimtiną.

39 — Skundžiamo sprendimo 88–93 punktai ir 94–96 punktai.

40 — Konkrečiai žr. Sprendimą *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 148 punktas ir nurodyta teismo praktika).

41 — Žr. Sprendimą *Gascogne Sack Deutschland / Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 46–55 punktai ir 61–64 punktai).

42 — Žr. šio sprendimo 9 punktą, kuriame nurodyta, kad Bendrasis Teismas nagrinėjo jam pateiktą antrąjį ieškinio pagrindą, susijusį su motyvavimo stoka.

128. Iš tikrųjų manau, kad negalima skųsti Bendrojo Teismo už tai, kad nenurodė klausimo, kuris nebuvo tiesiogiai pateiktas. Mano nuomone, kitokia išvada pažeistų pagrindinius proceso principus, nes teismui būtų nustatyta neproporcinga pareiga, t. y. pareiga, grindžiama noru iš dalies „kompensuoti“ patronuojančiųjų bendrovių daromos lemiamos įtakos dukterinėms bendrovėms prezumpcijos taikymą, kurį patvirtino Teisingumo Teismas. Šį klausimą dar nagrinėsiu.

129. Jeigu Teisingumo Teismas nepritars tokiai išvadai, reikės nagrinėti esminį klausimą, ar Bendrasis Teismas pažeidė Sprendime *Elf Aquitaine / Komisija* nustatytus reikalavimus.

ii) Pareigos motyvuoti apimtis pagal Sprendimą *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P)

130. Atrodo, apeliantė teigia, kad į klausimą dėl teismo iniciatyvos nurodyti institucijų aktų motyvavimą žvelgiama kitaip ir jam skiriamas ypatingas dėmesys, kiek tai susiję su Komisijos sprendimais, kuriuose taikoma lemiamos įtakos darymo prezumpcija. Iš tikrųjų, remiantis Sprendimu *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620), Teisingumo Teismas pabrėžė būtent tai, kad Komisija turėjo pareigą ginčijamame sprendime „išsamiai išdėstyti“ priežastis, dėl kurių nusprendė, jog apeliantės, t. y. patronuojančiosios bendrovės, pateiktų įrodymų nepakako tame sprendime taikytai prezumpcijai paneigti, o Bendrasis Teismas turėjo skirti *ypatingą dėmesį* klausimui, ar Komisija įvykdė šią pareigą (sprendimo 167 punktas).

131. Primenu, jog Sprendime *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620) Teisingumo Teismas akcentavo būtent tai, kad, kalbant apie Komisijos sprendimą, kuris kai kurių adresatų atžvilgiu grindžiamas išimtinai faktinio lemiamos įtakos darymo prezumpcija, konstatuotina, kad Komisija bet kuriuo atveju privalo tinkamai paaiškinti šiems adresatams priežastis, dėl kurių panaudotų faktinių ir teisinių aplinkybių nepakako šiai prezumpcijai paneigti, antraip ši prezumpcija taps faktiškai nepaneigiama. Komisijos pareiga motyvuoti savo sprendimus šiuo klausimu, be kita ko, kyla iš paneigiamo aptariamos prezumpcijos, kurios paneigiamumu suinteresuoti asmenys turi pateikti įrodymų dėl ekonominių, organizacinių ir teisinių atitinkamų bendrovių ryšių, pobūdžio (to paties sprendimo 153 punktas).

132. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nurodė, kad nors Komisija neprivalo pareikšti nuomonės dėl visų argumentų, kuriuos jai pateikė suinteresuotosios šalys, Bendrasis Teismas, *turėdamas omeny visas nagrinėjamos bylos aplinkybes*, privalėjo skirti ypatingą dėmesį klausimui, ar pastarajame sprendime pakankamai išsamiai išdėstytos priežastys, dėl kurių Komisija nusprendė, jog apeliantės pateiktų duomenų nepakako šiame sprendime taikytai prezumpcijai paneigti (sprendimo161 ir 167 punktai).

133. Be to, kad, kaip minėta, Bendrajame Teisme buvo nurodytas klausimas dėl Komisijos sprendimo dalies, susijusios su lemiamos įtakos darymo prezumpcijos taikymu ir jai paneigti pateiktais argumentais, motyvavimo, man atrodo, kad Teisingumo Teismas siekė akcentuoti konkrečias aplinkybes, o ne nustatyti tam tikrą pareigą labiau motyvuoti ir kartu reikalauti ypatingo Bendrojo Teismo atidumo šiuo klausimu.

134. Manau, kad tai pakankamai aiškiai matyti iš Teisingumo Teismo vartojamų žodžių, kai, priminęs nusistovėjusią savo praktiką individualaus taikymo teisės aktų motyvavimo klausimu [43] ir, be kita ko, taisyklę, pagal kurią reikalavimas motyvuoti turi būti pritaikytas kiekvienam atvejui, jis nurodė konkrečias bylos aplinkybes.

43 — Žr. Sprendimą *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 144–155 punktai).

135. Visų pirma Teisingumo Teismas pažymėjo, kad faktiškai toje byloje priežastys, dėl kurių Komisija atmetė apeliantės argumentus dėl tariamo jos dukterinės bendrovės savarankiškumo, nurodytos tik vienoje ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje [44].

136. Be to, Teisingumo Teismo nuomone, nagrinėjamoje byloje apeliantei taikytas požiūris pasikeitė (o tai nebuvo skundžiama apeliaciniame procese), palyginti su Sprendimu „Organiniai peroksidai“ [45] ir toje byloje ginčijamu sprendimu [46].

137. Beje, remiantis šiuo sprendimu, Teisingumo Teismas galiausiai padarė išvadą, kad „konkrečiomis šios bylos aplinkybėmis“ Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad ginčijamas sprendimas atitinka EB 253 straipsnį, ir neskyrė sankcijos už ginčijamo sprendimo, kiek jis susijęs su apeliantei skirta bauda, motyvavimo stoką [47].

138. Šiuo atveju manau, kad nesilaikyta tame sprendime keliamų reikalavimų.

139. Visų pirma, kaip labai teisingai teigė Komisija, tiek Komisijos sprendimo turinys, tiek konkrečios aplinkybės, kuriomis jis priimtas, mano nuomone, skiriasi nuo tų, kuriomis priimtas Sprendimas *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620). Šiuo atveju Komisijos sprendimo motyvavimas neginčytinai išsamesnis [48] ir tikrai mažiau dviprasmiškas nei toje byloje.

140. Antra, abejotina, ar Komisija nukrypo nuo savo praktikos priimdama ginčijamą sprendimą nagrinėjamoje byloje. Iš tikrųjų šiam sprendimui būdingas tam tikras praktikos laikymosi griežtumas, kiek tai susiję su faktinio įtakos darymo prezumpcijos taikymu patronuojančiųjų bendrovių ir jų visiškai valdomų dukterinių bendrovių ryšių atveju. Manau, jog šią prezumpciją Komisija taikė ir ji nustatyta Teisingumo Teismo praktikoje [49] gerokai anksčiau, nei priimtas ginčijamas sprendimas.

141. Iš viso to, kas pasakyta, matyti, kad šiuo atveju, mano nuomone, negalima taikyti argumentų, susijusių su tariamu pareigos motyvuoti nesilaikymu, kaip tai nurodyta Sprendime *Elf Aquitaine / Komisija*.

142. Bet kuriuo atveju nesu įsitikinęs, kad Bendrasis Teismas padarė kokią nors teisės klaidą atlikdamas ginčijamo sprendimo „motyvų analizę“. Manau, kad Bendrasis Teismas tinkamai atsižvelgė į visas apeliantės nurodytas aplinkybes, kuriomis ji siekė paneigti lemiamos įtakos darymo prezumpciją esant šiai situacijai [50], ir įsitikino, kad Komisija gerai išnagrinėjo visas atsakyme į pranešimą apie kaltinimus nurodytas aplinkybes. Tai patvirtina Bendrojo Teismo išsamiai išnagrinėti šiuo klausimu apeliantės pateikti argumentai, atitinkamai susiję su tuo, kad jos ir *Total France* administracijos darbuotojai ne tie patys (75–81 punktai), kad *Total France* tariamai pati nustato savo komercinę strategiją (82–87 punktai), kad *Total France* tariamai yra finansiškai nepriklausoma ir parafino vaško pardavimai sudaro mažą jos apyvartos dalį (88–93 punktai), kad *Total France* apeliantei nepranešė apie savo veiksmus rinkoje (94–96 punktai) ir kad apeliantė *Total France* nedavė nurodymų, o ši veikė savo vardu ir savo sąskaita (97–100 punktai).

44 — Ten pat, 168 punktas.

45 — 2003 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimas C(2003) 4570 *final* dėl [EB] 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP / E-2/37.857 – Organiniai peroksidai) (OL L 110, 2005, p. 44).

46 — T. y. 2005 m. sausio 19 d. Komisijos sprendimas C(2004) 4876 *final* dėl tyrimo pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP / E-1/37.773 – MCAA [monochloracto rūgštis]) (žr. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620. 163–167 punktus).

47 — Žr. Sprendimą *Elf Aquitaine / Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 170 punktas).

48 — Už pažeidimą atsakingai įmonei skirtas vertinimas, kiek tai susiję su apeliante, pateiktas beveik dvidešimtyje konstatuojamųjų dalių (ginčijamo sprendimo 574–586 konstatuojamosios dalys).

49 — Žr., be kita ko, Sprendimą *Akzo Nobel ir kt. / Komisija* (C-243/12 P, EU:C:2009:536, 58–63 punktai ir nurodyta teismo praktika).

50 — Žr. skundžiamo sprendimo 67–102 punktuose pateiktą ketvirtojo ieškinio pagrindo nagrinėjimą.

143. Priešingai, nei teigia apeliantė, manau, jog nagrinėjant šiuos argumentus visai nepainiojama galimybė taikyti teismo praktikoje nustatytą lemiamos įtakos darymo prezumpciją ir kiekvienos bendrovės teisėta galimybė pateikti įrodymų tai prezumpcijai paneigti.

144. Galiausiai neįtikina ir kaltinimas, kad Bendrasis Teismas nepakankamą Komisijos vertinimą pakeitė savuoju, konkrečiai kalbant, 89, 90, 95, 98 ir 99 punktuose.

145. Be to, aplinkybė, kad tam tikruose punktuose yra perteklinių svarstymų [51], kuriuos paneigus sprendimas negali būti panaikintas [52], ir aplinkybė, kad sprendimo punktuose, susijusiuose su ketvirtojo ieškinio pagrindo antra dalimi, Bendrasis Teismas pakartojo tam tikrus Komisijos pateiktus argumentus ir juos palygino su kritine analize, išplaukiančia iš šalių diskusijų, negali būti prilygintos mėginimui pakeisti motyvus.

146. Todėl siūlau atmesti apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmą dalį kaip nepriimtiną ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą.

2. Antra dalis: Motyvavimo stoka, kai Bendrasis Teismas naudojosi kompetencija pakeisti sprendimą

a) Šalių argumentai

147. Apeliantė skundžia tai, kad Bendrasis Teismas savo iniciatyva nepatikrino baudos dydžio motyvavimo tinkamumo atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir trukmę, nors jis tai padarė Sprendime *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423). *Total* nuomone, Bendrasis Teismas padarė dvi teisės klaidas: pirma, savarankiškai ir savo iniciatyva nepatikrino jai skirtos baudos tinkamumo ir, antra, netinkamai motyvavo savo vertinimą, nes skundžiamo sprendimo 224 punkte tik nurodė, kad baudos dydis tinkamas „atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes“.

148. Komisija prašo atmesti šią dalį.

b) Vertinimas

149. Manau, kad apeliacinio skundo antrojo pagrindo antra dalis susijusi su dviem aspektais. Pirmasis glaudžiai susijęs su apeliacinio skundo pirmajame pagrinde iškeltais klausimais, nes siejamas su baudos dydžiu, nustatytu Sprendime *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423). Antru aspektu apskritai siekiama nurodyti jai skirtos baudos tinkamumo motyvavimo stoką.

150. Dėl pirmo aspekto daroma nuoroda į anksčiau pateiktus svarstymus. Iš tikrųjų Bendrasis Teismas neturėjo pareigos suderinti apeliantei skirtos baudos dydžio su jos dukterinei bendrovei galiausiai skirta bauda, juo labiau kad apeliantės Bendrajame Teisme pateikti kaltinimai dėl pažeidimo trukmės buvo susiję ne su tuo pačiu aspektu kaip ištaisytasis Bendrojo Teismo, todėl jie nebuvo susiję su „tuo pačiu dalyku“.

151. Dėl antro aspekto nemanau, kad apeliantės konkrečiai nurodytuose skundžiamo sprendimo punktuose (214–219 punktai ir 224 punktas) yra tam tikra vertinimo klaida ar tam tikra motyvavimo stoka, nors Bendrojo Teismo pateikti argumentai gali atrodyti bendri ar glausti.

152. Šiuo atveju primintina tai, ką Bendrasis Teismas nurodė dėl ieškinio pagrindų, pateiktų grindžiant reikalavimus pakeisti sprendimą [53].

51 — Tai pasakytina apie skundžiamo sprendimo 80 ir 99 punktus.

52 — Konkrečiai žr. Sprendimą *Komisija / Deutsche Post* (C-399/08 P, EU:C:2010:481, 75 punktas ir nurodyta teismo praktika).

53 — Žr. skundžiamo sprendimo 191–224 punktus.

153. Visų pirma, jis atmetė aštuntąjį ieškinio pagrindą, kuriuo siekta, kad būtų panaikinta apeliantei skirta bauda, susijusį su 2006 m. gairių pažeidimu ir baudos dydžio neproporcingumu. Atsakyme į šį ieškinio pagrindą Bendrojo Teismo pateikti argumentai [54] tikrai nedviprasmiški ir šiuo atveju visai nebuvo nurodyti apeliaciniame skunde.

154. Paskui, remdamasis, mano nuomone, pakankamais paaiškinimais [55], Bendrasis Teismas atmetė visus apeliantės argumentus, plėtotus devintajame ieškinio pagrinde, kuriuo siekta, kad baudos dydis būtų reikšmingai sumažintas, susijusiame su tariamai neteisingu inkriminuojamų veikų sunkumo ir trukmės nustatymu ir teisės į gynybą pažeidimu.

155. Be to, nors, kiek tai susiję su kaltinimu dėl nepakankamo motyvavimo, kodėl neatsižvelgta į tai, kad ginčijami veiksmai nepaveikė reikšmingos rinkos, Bendrasis Teismas nurodė, kad motyvavimo nagrinėjimas susijęs su ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrole, vykdoma pagal EB 230 straipsnį [56], vis dėlto jis atsakė į apeliantės argumentus, pateiktus pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje [57].

156. Manau, kad tas pats taikytina ir argumentams, pateiktiems, siekiant paneigti Komisijos išvadas dėl pažeidimo trukmės (žr. skundžiamo sprendimo 215–219 punktus).

157. Galiausiai nepritariu argumentui, kad skundžiamo sprendimo 224 punkte esą padaryta ypač neaiški ir bendra išvada, jog „atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes“ apeliantei skirta tinkama bauda, įrodo, kad Bendrasis Teismas, naudodamasis neribota jurisdikcija, nevykdė kontrolės, kurią privalo vykdyti.

158. Apeliantė ne tik nepaminėjo, kad skundžiamo sprendimo 224 punkte Bendrasis Teismas padarė šią išvadą po to, kai išnagrinėjo visus ieškinio pagrindus, kuriais grindžiamas prašymas pakeisti sprendimą, bet ir nenurodė, dėl kokių konkrečių aspektų per procesą Bendrojo Teismo pateikti samprotavimai netinkamai motyvuoti.

159. Jeigu apeliantė iš tikrųjų skundžia Bendrojo Teismo vykdytą jai skirtos baudos tinkamumo kontrolę, ji nenurodo, į kokias aplinkybes, jos nuomone, turėjo būti atsižvelgta naudojantis neribota jurisdikcija. Negalima reikalauti, kad naudodamasis ta kompetencija Bendrasis Teismas Komisijos vertinimą pakeistų savuoju, savo iniciatyva išnagrinėjęs kitus kaltinimus, kurie galbūt galėjo būti pateikti dėl ginčijamo sprendimo ginčijamų aplinkybių [58].

160. Dėl visų šių nurodytų priežasčių siūlau atmesti visą apeliacinio skundo antrąjį pagrindą.

C – Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo, penktojo ir šeštojo pagrindų, kuriais siekiama, kad būtų panaikinta bauda arba pakeistas jos dydis

161. Apeliacinio skundo ketvirtajame pagrinde apeliantė Teisingumo Teismo subsidiariai prašo, kad, atsižvelgęs būtent į apeliacinio skundo trečiajame pagrinde pateiktus argumentus, naudodamasis neribota jurisdikcija pakeisti sprendimą panaikintų *Total* skirtą baudą arba ją sumažintų atsižvelgdamas į visas bylos teisines aplinkybes.

54 — Ten pat, 193–204 punktai.

55 — Ten pat, 208–220 punktai bei 222 ir 223 punktai.

56 — Žr. skundžiamo sprendimo 212 punkto pirmą sakinį.

57 — Žr. skundžiamo sprendimo 212 punkto trečią sakinį.

58 — Šiuo klausimu žr. Sprendimą *Siemens ir kt. / Komisija* (C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, EU:C:2013:866, 340 punktas).

162. Nepatenkinus pirmesnio subsidiariai pateikto reikalavimo, apeliacinio skundo penktajame pagrinde apeliantė Teisingumo Teismo prašo netgi tuo atveju, jeigu skundžiamas sprendimas nebus panaikintas, konstatuoti, kad Bendrasis Teismas netinkamai naudojosi savo įgaliojimais pakeisti sprendimą ir *Total* skirtą baudą sumažinti iki jos dukterinei bendrovei Sprendimu *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423) skirtos baudos dydžio, t. y. ją sumažinti 2 704 158 EUR suma.

163. Nepatenkinus dviejų pirmesnių subsidiariai pateiktų reikalavimų, paskutiniame, t. y. apeliacinio skundo šeštajame, pagrinde apeliantė Teisingumo Teismo prašo bet kuriuo atveju jai skirtos baudos bazinį dydį suderinti su jos dukterinei bendrovei *Total France* nustatytuoju arba, jeigu jos dukterinė bendrovė pateiks apeliacinį skundą, tai padaryti dėl to apeliacinio skundo priimtu Teisingumo Teismo sprendimu, jeigu šis teismas nuspręs, kad šioje bylos stadijoje galima priimti galutinį sprendimą, arba Bendrojo Teismo sprendimu, priimtu po to, kai Teisingumo Teismas jam grąžins bylą nagrinėti iš naujo. Dėl tų pačių priežasčių *Total* mano, kad galimas jos dukterinei bendrovei skirtos baudos panaikinimas neišvengiamai turi lemti jai skirtos baudos panaikinimą.

164. Kadangi tris pirmuosius apeliacinio skundo pagrindus reikia atmesti, mano nuomone, reikia atmesti ir apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą, nes jis siejamas su sąlyga dėl galimo vieno iš pirmųjų pagrindų, ypač trečiojo pagrindo, priėmimo.

165. Dėl likusios dalies pakanka priminti, kad apeliaciniame procese priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant savo neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą skirtų baudų dydžio [59].

166. Taigi svarbu pažymėti, kad į Bendrąjį Teismą jau kreiptasi dėl prašymo sumažinti apeliantei skirtą baudą ir, išnagrinėjęs jos argumentus bei naudodamasis neribota jurisdikcija, šis teismas jau nusprendė, kad jos argumentai nepagrindė tokio sumažinimo.

167. Telieka išsiaiškinti, ar šiuo atveju tikslinga, kad Teisingumo Teismas suderintų apeliantei nustatytą baudos dydį su jos dukterinei bendrovei sumažinta bauda tuo pačiu metu Teisingumo Teisme nagrinėjamoje byloje *Total Marketing Services / Komisija* (C-634/13 P) (žr. mano išvados, pateikiamos tą pačią dieną, 103–112 punktus).

168. Toje byloje siūlau iš dalies panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą ir nustatyti, kad šiai dukterinei bendrovei skirta bauda sudaro 116 364 588 EUR, siekiant įvertinti tai, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, nes patvirtino vertinimą, pagal kurį *Total France* toliau dalyvavo parafino vaško kartelyje po 2004 m. gegužės 11 d. ir 12 d. techninio susitikimo.

169. Taigi kyla klausimas, ar šioje byloje tikslinga atsižvelgti į tą apeliantei nustatytą sumažinimą ir tai daryti remiantis Sprendime *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29) suteikiama galimybe.

170. Iš tikrųjų dėl šio konkretaus aspekto pažymėtina, kad pirmojoje instancijoje apeliantė, kaip jos dukterinė bendrovė *Total France*, devintojo ieškinio pagrindo pirmoje dalyje tvirtino, kad Komisija nustatė neteisingą šios bendrovės dalyvavimo darant pažeidimą, kiek jis susijęs su parafino vašku, pabaigos datą, t. y. 2005 m. balandžio 28 d. [60]

59 — Žr. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 125 punktas ir nurodyta teismo praktika).

60 — Šuo klausimu žr. skundžiamo sprendimo 215 punktą.

171. Todėl šiuo klausimu apeliantės ir jos dukterinės bendrovės *Total France* ieškinių, Bendrajame Teisme pareikštų atitinkamai bylose, kuriose priimti sprendimai *Total / Komisija* (T-548/08, EU:T:2013:434) ir *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08 P, EU:T:2013:423), dalykas tapatus, kaip tai suprantama pagal Sprendimą *Komisija / Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

172. Šiomis aplinkybėmis Sąjungos teismas, remdamasis šiame sprendime suformuota praktika, yra įgaliotas tiesiogiai nuspręsti dėl papildomo baudos sumažinimo, kurį siūloma nustatyti apeliantės dukterinei bendrovei tuo pačiu metu Teisingumo Teisme nagrinėjamoje byloje *Total Marketing Services / Komisija* (C-634/13 P).

173. Tačiau Sąjungos teismas tikrai neįgaliotas pats suderinti apeliantei skirtos baudos dydžio, kiek tai susiję su pirmą kartą Bendrojo Teismo sumažinta bauda, t. y. siekiant ištaisyti proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimą, kai buvo atsižvelgiama į *Total France* dalyvavimo darant pažeidimą trukmę (žr. šios išvados 13 punktą).

174. Galima apibendrinti, kad šiomis bylos aplinkybėmis Teisingumo Teismas įgaliotas tiesiogiai atsižvelgti į mano siūlomą nustatyti baudos sumažinimą dukterinei bendrovei *Total France* tuo pačiu metu nagrinėjamoje byloje *Total Marketing Services / Komisija* (C-634/13 P), tačiau jis negali tiesiogiai atsižvelgti į Bendrojo Teismo nustatytą sumažinimą byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Total Raffinage Marketing / Komisija* (T-566/08, EU:T:2013:423).

175. Todėl gali atrodyti labai nenatūralu, kad Teisingumo Teismas šiomis aplinkybėmis pats suderina baudas. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas įgaliotas atsižvelgti ne į pirmą baudos sumažinimą (t. y. kaip nusprendė Bendrasis Teismas), o tik jeigu Teisingumo Teismas pritars mano pasiūlymams, pateiktiems šiuo metu Teisingumo Teisme nagrinėjamoje byloje *Total Marketing Services / Komisija* (C-634/13 P), į antrąjį. Manau, kad tokia faktinė padėtis parodo visas teismo įsikišimo ribas.

176. Vis dėlto, kaip minėjau, primintina, kad pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą pirmiausia Komisija turi imtis visų būtinų priemonių dėl sprendimo, kuris bus priimtas. Tai reiškia, kad bet kuriuo atveju Komisija iš apeliantės negali reikalauti sumokėti baudą, kurios dydis viršija galiausiai dukterinės bendrovės *Total France* mokėtiną baudos dydį, nustatytą sprendime, kuris bus priimtas išnagrinėjus tuo pačiu metu Teisingumo Teisme nagrinėjamą bylą *Total Marketing Services / Komisija* (C-634/13 P).

177. Turėdamas omeny šią vienintelę išlygą, manau, kad negalima priimti apeliacinio skundo trijų paskutinių pagrindų.

VI – **Išvada**

178. Atsižvelgdamas į tai, kas pasakyta, siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš *Total SA* bylinėjimosi išlaidas.